

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ВІННИЦЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Циклова комісія правових та психологічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчально-виховної роботи
ВСП ВФКЕП ЗУНУ
Лілія ЗАБРОДІНА
«31» серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ораторське мистецтво

Галузь знань: 08 Право

спеціальність: 081 Право

освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

освітня програма – освітньо-професійна програма «Право»

освітня кваліфікація: фаховий молодший бакалавр з права

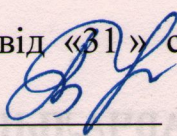
Форма навчання	Курс	Семестри	Лекції	Практичні	ІРС	Разом	СРС	Форма контролю
денна	III	IV	15	15	2	120	88	Залік

2022 -2023 навчальний рік

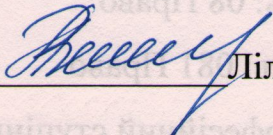
Робоча програма навчальної дисципліни «Ораторське мистецтво» для студентів спеціальності 081 Право, освітня програма – освітньо-професійна програма «Право»

Розробник: Лілія ЗАБРОДІНА, викладач циклової комісії правових та психологічних дисциплін

Затверджено на засіданні циклової комісії правових та психологічних дисциплін, протокол № 1 від «31» серпня 2022 року

Голова циклової комісії Тетяна ВДОВИЧЕНКО

Схвалено методичною радою ВСП ВФКЕП ЗУНУ, протокол № 1 від «31» серпня 2022 року

Голова методичної ради ВСП ВФКЕП ЗУНУ Лілія ЗАБРОДІНА

Форма контролю	СРС	Разом	СРС	Практичні	Лекції	Семестри	Курс	Форма навчання
Зачік	88	120	2	12	12	IV	III	денна

**1. СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО»**

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань 08 Право	Цикл професійної підготовки, спеціалізовано-професійна підготовка, блок обов’язкових дисциплін
Змістових модулів – 2	Спеціальність 081 Право	Рік підготовки
		2 -й
Загальна кількість годин – 120 год.	Спеціальність 081 Право	Семестр
		4-й
Тижневих годин для денної форми навчання, аудиторних: 4 семестр – 2 год.	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції
		15 год.
		Практичні, семінарські
		15 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		88 год.
		Індивідуальні завдання:
		2 год.
		Вид контролю:
		Залік – 4 семестр

2. Мета та завдання дисципліни

2.1. Мета вивчення дисципліни

Ораторське мистецтво є фундаментом професіоналізму лідерів суспільства різних сфер діяльності, який поєднує у собі високий духовно-інтелектуальний потенціал з високим професіоналізмом у сфері публічної переконуючої комунікації.

Предметом вивчення цієї дисципліни є мисленнєво-мовленнєва діяльність оратора і закони, що її розкривають: закон аудиторії, стратегії, тактики, мовний, ефективної комунікації, контрольної-аналітичний.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Завдання вивчення дисципліни полягає у вивченні основ риторики, її історії та джерел; складових професійної майстерності оратора; законів логічної будови тексту виступу та методики його виголошення; проблем культури оратора; формуванні у студентів практичних умінь грамотно будувати свій виступ; орієнтуватися у проблематиці ораторського красномовства, основних його жанрах; навичок проголошування промов різних видів і навичок удосконалювати своє усне і писемне мовлення; критично оцінювати і правильно сприймати матеріал промов; розвитку творчого мислення та здібностей до науково-дослідної діяльності.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні володіти такими загальнокультурними компетентностями (ЗК):

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, володіти правничою термінологією.

ЗК7. Грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати.

ЗК14. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні володіти такими фаховими компетентностями спеціальності (ФК):

ФК11. Здатність і готовність особи використовувати рідну та іноземні мови у процесі інтерактивного спілкування, дотримуючись фонетичних, лексичних, граматичних, орфоепічних, семантичних, стилістичних норм.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Перелік дисциплін, на які опирається вивчення даної дисципліни: Історія держави і права України, Теорія держави і права, Основи філософських знань.

2.5. Програмні результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти повинні досягти програмних результатів навчання (ПРН)

ПРН7. Використовувати державну та іноземну мову на професійному рівні

ПРН12. Формулювати та обґрунтовувати юридичні висновки, пропозиції, рекомендації

3. ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема		Обсяг годин для окремих видів навчальних занять і самостійної роботи				
№	назва	лекції	практичні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота	разом
1.	Ораторське мистецтво як соціальне явище і навчальна дисципліна	2	2	-	-	4
2.	Історія розвитку ораторського мистецтва	2	2	22	-	26
3.	Основні роди, види і жанри ораторського мистецтва	2	2	22	-	26
4.	Підготовка і проведення публічного виступу	2	2	-	-	4
5.	Стилі публічного виступу. Техніка дихання і мовлення	2	2	-	-	4
6.	Полемічна майстерність	2	2	-	-	4
7.	Оратор і аудиторія	2	2	22	-	26
8.	Судове красномовство	2	2	22	2	28
9.	Культура мови юриста	1	1	-	-	2
Всього		15	15	88	2	120

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Ораторське мистецтво як соціальне явище і навчальна дисципліна.

Поняття ораторського мистецтва як соціального явища і окремого розділу науки риторики. Предмет, завдання курсу, міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни. Функції ораторського мистецтва. Риторична культура особистості в духовно-моральному та інтелектуальному оновленні суспільства в Україні. Теоретичні знання та сукупність вмінь і навичок ораторського мистецтва в професійній діяльності юриста.

2. Історія розвитку ораторського мистецтва.

Історичні закономірності та суспільні потреби виникнення і розвитку ораторського мистецтва. Характеристика ораторського мистецтва стародавньої Греції та Риму. Риторика в епоху Середньовіччя, Відродження та періоду буржуазних революцій в Західній Європі та США. Красномовство у духовній культурі українського народу. Вітчизняне ораторське мистецтво: риторична спадщина від XI до XX століття.

3. Основні роди, види і жанри ораторського мистецтва.

Поняття про роди ораторського мистецтва та їх класифікація. Характеристика академічного красномовства, його види та призначення. Суспільно-політичне красномовство як елітарний вид мовлення. Суспільно-побутове красномовство,

сфера його призначення. Церковне красномовство. Судове (юридичне) красномовство.

4. Підготовка і проведення публічного виступу.

Послідовність дій оратора під час підготовки публічного виступу. Методика підготовки тексту промови. Стратегічний закон як оптимальна побудова програми виступу. Поняття про тактичний закон мовлення. Композиція виступу, загальна характеристика його частин. Форми текстового оформлення матеріалу. Форми репетиції.

5. Стилi публічного виступу. Техніка дихання і мовлення.

Поняття “стиль публічного виступу”. Умови вибору стилю промови, об’єктивна та суб’єктивна характеристики промови. Індивідуальний стиль оратора, проблеми його формування та шляхи оволодіння ним. Категорії техніки мовлення: фонаційне мовлення, мовний голос, орфоепія, дикція. Особливості фізіологічного і фонаційного дихання. Робота над постановкою голосу.

6. Полемічна майстерність.

Полеміка як форма ораторського мистецтва. Організація та проведення полеміки. Порядок ведення полеміки. Особливості полемічного переконливого виступу. Полемічні прийоми. Правила ведення полеміки. Повага до опонента. Репліка як гостро полемічний виступ.

7. Оратор і аудиторія.

Поняття про риторичний ідеал. Загальні ознаки та вимоги до мовної культури оратора. Загальні вимоги до оратора та його зовнішнього вигляду. Функції оратора в аудиторії. Психологічні аспекти публічного мовлення. Характеристика аудиторії: соціально- демографічна, суспільно-психологічна, індивідуально-особистісна, формально-ситуативно тощо. Суб’єктивні та об’єктивні перешкоди контакту аудиторії й оратора та шляхи їх подолання. Характеристика мовного типу оратора.

8. Судове красномовство.

Історія появи і розвитку судового красномовства. Поняття і предмет судової промови, її види, засади і функції. Монологічна і діалогічна форми судової промови. Судові дебати як складова частина судового розгляду.

Судова промова як різновид процесуальної діяльності та правового акту. Особливості підготовки судових виступів.

Класифікація джерел доказів. Правила і помилки висунення тези, аргументації та демонстрації. Вимоги до промови ораторів-юристів всіх інстанцій в суді.

9. Культура мови юриста.

Поняття та структура культури мови. Загальні ознаки мовної культури оратора. Мовна норма. Стиль мови: поняття і види. Поняття наочності промови. Образність мови: тропи, фігури, розмовна лексика, фразеологічні одиниці тощо. Невербальні засоби спілкування, їх характеристика. Основні вимоги до візуальних засобів промовця.

5. Теми лекційних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття, предмет, завдання курсу, міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни. Функції ораторського мистецтва.	2
2	Історія розвитку ораторського мистецтва.	2
3	Основні роди, види і жанри ораторського мистецтва.	2
4	Підготовка і проведення публічного виступу.	2
5	Стилі публічного виступу. Техніка дихання і мовлення.	2
6	Полеміка як форма ораторського мистецтва. Організація та проведення полеміки.	2
7	Оратор і аудиторія. Судове красномовство.	2
8	Культура мови юриста.	1
	Всього	15

5. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Риторична культура особистості в духовно-моральному та інтелектуальному оновленні суспільства в Україні. Теоретичні знання та сукупність вмінь і навичок ораторського мистецтва в професійній діяльності юриста.	2
2	Характеристика ораторського мистецтва стародавньої Греції та Риму. Риторика в епоху Середньовіччя, Відродження та періоду буржуазних революцій в Західній Європі та США.	2
3	Характеристика академічного красномовства, його види та призначення. Суспільно-політичне красномовство як елітарний вид мовлення. Суспільно-побутове красномовство, сфера його призначення. Церковне	2

	красномовство. Судове (юридичне) красномовство.	
4	Поняття про тактичний закон мовлення. Композиція виступу, загальна характеристика його частин. Форми текстового оформлення матеріалу. Форми репетиції.	2
5	Індивідуальний стиль оратора, проблеми його формування та шляхи оволодіння ним. Категорії техніки мовлення.	2
6	Організація та проведення полеміки. Порядок ведення полеміки. Особливості полемічного переконливого виступу. Полемічні прийоми. Правила ведення полеміки. Повага до опонента. Репліка як гостро полемічний виступ.	2
7	Загальні ознаки та вимоги до мовної культури оратора. Загальні вимоги до оратора та його зовнішнього вигляду. Функції оратора в аудиторії. Психологічні аспекти публічного мовлення. Характеристика аудиторії: соціально-демографічна, суспільно-психологічна, індивідуально-особистісна, формально-ситуативно тощо. Суб'єктивні та об'єктивні перешкоди контакту аудиторії й оратора та шляхи їх подолання. Характеристика мовного типу оратора. Монологічна і діалогічна форми судової промови. Судові дебати як складова частина судового розгляду.	2
8	Загальні ознаки мовної культури оратора. Мовна норма. Стиль мови: поняття і види.	1
	Всього	15

6. Самостійна робота студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Історія розвитку ораторського мистецтва.	22
2	Основні роди, види і жанри ораторського мистецтва.	22
3.	Оратор і аудиторія.	22

4.	Судове красномовство.	22
	Разом	88

7. Індивідуальне завдання

Індивідуальна робота з дисципліни здійснюється шляхом проведення періодичних консультацій для студентів викладачем. Під час індивідуально-консультативної роботи викладач додатково пояснює студентам методику і зміст роботи, надає їм консультації з теоретичних, методологічних та практичних питань дисципліни, з питань підготовки до виконання модульних контрольних робіт.

Індивідуальна робота студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Судове красномовство.	2
	Всього	2

8. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні заняття, індивідуальні заняття, виконання контрольних робіт.

9. Методи контролю

Технологія застосування різних методів контролю знань студентів з дисципліни передбачає проведення проміжних модульних контролів і підсумкового модулю студентів. В процесі вивчення дисципліни використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- директорська контрольна робота;
- оцінювання виконання індивідуального завдання;
- залік.

Підсумковий бал (за 100 - бальної шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

4 семестр

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Сума
Теми 1- 4 (модульна контр. роб., поточне оцінювання, тестовий контроль)	Директорська контрольна робота	Середнє арифметичне по поточним оцінкам	
25 %	50 %	25 %	100 %
Тиждень (8)	Тиждень (14)	Тиждень (15)	

Шкала оцінювання (переведення)

За шкалою коледжу	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90 – 100	відмінно	A (відмінно)
85 – 89	добре	B (дуже добре)
75 – 84		C (добре)
65 – 74	задовільно	D (задовільно)
60 – 64		E (достатньо)
35 – 59	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
1 – 34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	F

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни включає:

- робочу програму навчальної дисципліни;
- навчальну програму дисципліни;
- опорний конспект лекцій;
- методичні матеріали до практичних занять;
- завдання для самостійної роботи студентів;
- тестові завдання до практичних занять;
- модульні контрольні роботи для перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу;
- методичні матеріали для студентів з питань самостійного опрацювання фахової літератури, написання рефератів, наукових робіт.

11. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни

- Мультимедійний проектор;
- комп'ютер.

12. ЛІТЕРАТУРА І ДЖЕРЕЛА

1. Вандишев В.М. Риторика : екскурс в історію вчень і понять : навч. посіб.– Київ : Кондор, 2003. – 264 с.
2. Дячок М.Г. Ораторське мистецтво правника. – Хмельницький : ХІРУП, 2001. – 218 с.
3. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика : навч. посіб.– Київ : Вища школа, 2003. – 311 с.
4. Ораторське мистецтво : навч.-метод. посіб. / І.М. Плотницька, О.П. Левченко, З.Ф. Кудрявцева та ін.; за ред. І. М. Плотницької, О. П. Левченко. – 2-ге вид., стер. – Київ : НАДУ, 2011. – 128 с.
5. Кацавець Р.С. Ораторське мистецтво : постановка голосу й мовлення : підручник для ВНЗ. – Київ : Правова єдність, Алерта, 2014. – 238 с.
6. Ораторське мистецтво : підручник / М.П. Требін, Г.П. Клімова, Н.П. Осипова та ін.; за ред. М.П. Требіна і Г.П. Клімової. – 2-ге вид. – Харків : Право, 2015. – 208 с.
7. Риторика загальна та судова / С.Д. Абрамович, В.В. Молдован, М.Ю. Чикарькова. – Київ : Юрінком Інтер, 2002. – 416 с.
8. Сагач Г.М. Риторика. – Вид. 2-е, перероб. і доп. – Київ : Видавничий дім “ЮРЕ”, 2000. – 567 с.
9. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення. – Львів, 1990.
10. Волкова Н.П. Педагогіка : посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Київ : Либідь, 2001. – 431 с.
11. Давиденко В.В. Основи ораторського мистецтва та ділове спілкування сучасного спеціаліста : навч. посіб. – Вінниця : О. Власюк, 2003. – 167 с.
12. Золотослів : хрестоматія до курсу риторики / Г.М. Сагач.– Київ : РНМК, 1992. – 158 с.
13. Корнєв М.Н., Коваленко Л.Б. Соціальна психологія. – Київ, 1995.
14. Кульч З. Риторичний словник. – Київ, 1997.
15. Молдаванов А. Е., Сидорова Г.М. Сучасний діловий документ : зразки найважливіших документів українською мовою – Київ : Техніка, 1992.
16. Сагач Г.М. Похвальне красномовство. – Київ, 1996.
17. Сагач Г.М. Золотослів. – Київ, 1993.